

N°. 3.

CRONICA CRAIOVEI.

24 SEPTEMBRIE 1878.

Concordia res parvæ crescunt,
discordia maxime dilabuntur.

~~~~~  
**PREȚIUL 10 BANI.**  
~~~~~

CRAIOVA.

~~~~~
TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ SAMITCA:

1878

No. 3.

CRONICA CRAIOVEI

24 Septembrie 1878.

Pe timpul cât armata noastră fú peste dunăre, luptându-se cu inimicul creștinătăței, garda civică fu chemată a 'i ține locul.

Toți trebue să recunoscem qua ea și a făcut datoria. A fost la înalțimea situațiunei! Dela mic până la mare, dela avut până la sărac, toți au dat năvala a'și face datoria și a nu lipsi dela postul seú când a fost chemat. Câte interese nu au sufferit și câte nu au rămas în paralișiă, numai ca fie care se-și împlinescă datoria către patria, și se nu se pôte dice într'o ți că a fost unul din noi, care nu și a făcut datoria de cetățian și nu a sciut se aprecieđe momentul solemn și critic în care s'a afflat țerra. Când e vorba de țerră nu se va găssi un român care se se codescă a și face datoria. Acest frumos și măreț sentiment è sădit în inima românului.

Aceste sacrificii nu aũ și elle margini?

S'a ținut vre un cont de tóte aceste?

Nu, din nenorocire, precum nu se ține cont de nimic în țerra noastră.

Astăzi când resbelul a încetat, când armata este desconcentrată și fie care corp la locul seũ, ar fi fost drept și frumos ca garda civică să fie scutită pe mai mult timp attât de essercițiũ cât și de serviciũ.

Ar trebui să se mai gândească cine-va și la interesele ómenilor în aceste vremuri grele, la pássurile și nevoile sáracilor.

A'ĩ străgăni un an de ȓille pentru patriă, ar fi drept și uman se 'ĩ lăssați cât-va timp se se ocupe cu adversitățile vieței, cu grijea casei și a copilașilor lor.

Timpul ingroditor al iernei se apropie și decă ei nu vor avea să dea de mâncare copiilor și nu vor avea foc se 'ĩ încălȓdescă, ce se vor face? Cine le vor da?

Ferescă D-ȓeu, cine vrea se se gândească la assemenĩ întêmplări și neajunsuri.

* * *

Decă luăm péna de a scrie câte-va renduri, nu assupra intregului corp professoral, ci assupra câtor-va de aici din Craiova, pe carĩ nu-ĩ

numim (nomina odiosa sunt) aceasta o facem nu din punct de vedere de pasiune seŭ de verŭ un interes, cãci atunci n'am. urmarŭ scopul ce ne am propus. Diaristica seŭ Pressa atunci ar avea cel mãi trist ŝi infect rol. — Aceasta n'o voim.

Din contra dorim cã pressa romãnã se fie drépta, nepassionatã, înlăturand orŭ ce interes personal

În modul aceasta a ajuns pressa Européna se formeðe, dupã cum am ÷isũ în numărul nostru dintaiu, a patra putere în stat.

Dorim cã pressa romana se ocupe un loc în templul pressei Europene.

Dorim ca se se suie la acea înãlþime de idei, de drépta cugetare, de prevedere, de luminã, la care stã astaðŭ surorile ei.

Revenim la cestiune.

Dacã vom critica actele seŭ conduita a cator-va dintre professorŭ, — accésta o facem cã ni se sfãŝie anima de durere.

Regrettãm pote cã spunem adevurul, cãci e ingrat, derã orŭ ce om cu sentimente ŝi ânimã de romãn trebuie s'o spue.

Assuprà instructiunii tota lumea ŝi are aþinþiþi ochiŭ.

„*Luminã Domne, reversã cat de multã luminã,*“ striga nemuritorul poet german Goethe pe patul seŭ de morte într'un moment de entusiasm.

Cine nu scie că câți-va professori, omoră timpul ȝillei și al nopții, petrecând până la o oră înaintată prin localurile publice. — Nu voim se ȝicem ce fac în accest temp, căci orî cine 'și pôte inchipui.

Ceea ce putem ȝice, é, că astăȝi professo-
rul (bene întelles câți-va), nu se mai inspiră
de Musa lui *Aristofane*, *Molière* . . . . .

Scolarul natural că perde respectulă catre
moralistul societăȝi—'lă imitêdă mergênd în loca-
lurile publice ca predicatorul seă, și étă 'lă pe-
rit cangrenând societatea. Introduc cu modul
accesta virusul seă germenele fatal în corpul
prea tener și vlastaros al scolarulă.

Assia facea nemuritorul *Lazăr*? — Ast essem-
plu scandalos 'lă offerea scolarilor seă și socie-
tăȝii?

În ast mod *Lazăr* a pus basa pentru propă-
șirea și întinderea culturii accestei naȝiuni?

Umbra lui *Lazăr* și a discipululă seă *Eliade*
nu protesta în contra conduitei accestora?

Aă ei Biblioteca? Sunt în currentul sciinȝei?

Etă ce putem respunde. Tipăresc carti co-
piate după alȝi. Plagiatoriî le vênd scolarilor.

Restul de carti nevendute le formêdă biblio-
teca grandiosă.

Discutiunile Filosofice în locurile frequentate
sunt mai curioase.—Vorbesc adesse orî de immor-

alitatea sufletului. - X. . . crede în nemurire pentru că *Platon* a dis ca spiritul se desparte de corp.

Y. . . . . întrebă pe preopinentele X. . . . . pe ce se bascădă cand susține aceasta și decă e așa adauge Y. . . . . în ce mod se vor introduce alimentele și beuturile în lipsa de corp.

O tăcere și cugetare predomină pe toți.

X. . . . . bea se-și inee amaraciunea, gândinduse la viuță scurtă și la misterul cestiunii. In fine se despart moțând din cap ca *Eduard* și *Cunicunda* din *Lompatiu Vagabondu*.

Terminând, facem appel la D-nu Director al Lyceului pe care 'lă cunoscem și scim cât e de serios și de ce reputatiune se bucură, a ține cont de toate acestea. Rugam și pe D-nu Ministru al Cultelor și Instr. se cercetețe și se remediede acest reu.

* * *

Magistratura.

In fine după o trecere de timp D-nu Ministru Justiției numi în postul de Prim-Președinte al Tribunalelor de aici din *Craiova* pe D-nu G. Orman.

Cine nu cunoște pe actualul Prim-Președinte ? In temp de mai mulți annī cat fu la Trib. de Commerciu și notariat se destinsă că adevărat

magistrat. Greutatea ce întimpină ori cine la acces Trib. o învinsă prin neobosita-i activitate.

Societatea dera e satisfacuta de innaintarea acestuî barbat.

În repporturile selle cu cei alți magistrați și și cu colegii sei, a sciut se se conducă assia în cat și-a attras stima și affectiunea tutulor.

Cu avocații, cu părțile prigonitoare, mărturisim că a fost la înălțimea demnității selle.

În privința subalternilor a fost ca un templu, ca un altar în care scandalul, iniquitățile și corupțiunea n'a putut gassi loc.

În el vești activitatea, moralitatea și justiția personificată.

Nu e arogant, nu e mândru, nu face paradă de sciință, nu impune nemenui, ci tot deuna cu un ton dulce și plăcut cată se convingă pe ori cine. Calități neprețuite la un magistrat.

Scôte cu îngrijire din desbaterile judecătorești personalitățile, departand ori-ce limbagiu neplăcut seû violent.

Cauta se capete sciința prin studiul cărților, eră nu prin inspirațiunea imaginațiunii selle.

Etă adevăratul *Magistrat*. Felicităm pe D nu Ministru de accéstă înaintare și decă va fi fericit în toate numirile ca în aceasta, nu putem se-i dicem de cat: *Dea Domnul ca Parcele se cruțe și se lungescă firul viueții selle.*

Aflăm că D-nu I. Pazu e suspendat din postul de Judecător de instr. și dat judecătii pentru abus de putere, în urma reclamațiunii D-lui Tache Isvoranu.

Actul acesta din partea D-lui Ministru, mărturisim că nu-l înțelegem și ăta pentru ce.

D-nu Isvoranu reclamase acum o lună și mai bine Ministrului și în urma cercetării făcute de D-nu Procuror de Curte Sutescu, afacerea se aplanase, căci Parquetul înaintând toate actele în cestiune — Directorele Ministerului (Ministrul lipsea fiind la Sinaia), găsesce de cuvenință după citirea actelor, a-i da un avertisment. Va se zice se recunoscea prin acesta în modul cel mai clar, că cazul în sine nu prezintă ver-o gravitate, de ore ce s'a limitat numai a'l avertisă. — A două reclamațiune a D-lui Isvoranu făcută D-lui Ministru cu ocasiunea venirii dela Sinaia, nu era în realitate de câtă cea din tîiu care se tranșase. Cum dără D-nu Pazu e suspendat?

Ușurința de a suspenda pe un Magistrat numai după o reclamațiune, ni se pare curios — precedentul acesta o dată creat e foarte periculos, căci se poate pré bine ca mâne se fie reclamat unu său doi magistrați dela Curte (după plăcerea unei persóne óre-care). Ei bine D-l Ministru conform procedurii adoptate ar trebui

se-î suspende. Cu sistema accésta a D-lui Ministru, magistratul e la dispozițiunea orî-cuî.— Atunci întreb, unde mai e imparțialitatea Justițiî sêu a magistratului? În asemenea condițiuni el (magistratul) trebuie se șovăiască de téma se nu fie reclamat și imediat suspendat. — Credem că D-nu Ministru pe viitor va părăsi accésta procedură, care are de consecință și închiderea carierii tinerilor — avênd mai bune dispozițiuni pentru magistrați.

* * *

Vineri la 22 curent cu trenul dela 6 ore dimineța D-nu I. C. Brătianu primul Ministru al țerii s'a întorsu din streinătate, trecând în Capitală. D-lu G. Chițu Ministru de Culte și Instrucțiune publică, a fost însărcinat de Consiliul Ministrilor a-l primi. Toți cari au avut fericirea de a vedea și convorbi cu Ministrul țerii a putut cunnósce că sgomotele respândite cu rea credință contra sănătății D-séle a fost neadevurate.

Noi credem că cei-ce inventédă și publică assemeni inessactități trebuie să se gândéscă că nu lucrédă în interessul țerii în situațiunea în care se affla, cu tóte că țerra întregă n'a dat nici un cređământ sêu importanța accestor sciri lipsele de orî-ce adevăr.

Dacă accidentul nenorocit întemplat D-lui Brătianu ar fi avut o consecință mai gravă, nenorocirea ar fi atins întreaga țerră. Nu scim attunc unde am fi ajuns.

D-nu I. C. Brătianu e tot accel bărbat înfatigabil care a lucrat și lucrăda cu dor și ânimă pentru țerra sea. Orice Român o scie acésta.

In asemenea cestiuni ura, discordia, passiunea, interessul de clică, de partidă trebue se dispară, căci e vorba de interessul vital și general al țerii — al întregii națiuni.

* * *

Theatru.

Theatrul attât în timpurile vechi cât și astăzi este considerat ca o scólă, prin urmare merită atențiunea fiecărui.

Theatrul român din Craiova va începe în curând reprezentațiunile sêlle, sub direcțiunea d-lor Vasiliu și C. Theodorini.

Acest theatru dela clădirea sea de repausatul T. Theodorini, a fost unica distracțiune in timpul iernei, a societăței craiovene. Lipsit de ajutore pecuniare și de subvențiuni din partea guvernului său a comunei, a fost tot-dea-una deschis. Ne încetat ne a arettat frumosul și sublimul, precum a știut se biciuiască viciul și se

’l infieređe. Singurul ajutor l’a avut tot-dea-una în societatea Craiovénă.

Fără un concurs bine voitor din partea noastră tutor, astăzi mai ales, nu va putea trăi, și ar fi o pierdere simțită pentru Craiova, decât noi nu vom sci să’i dăm ajutorul cerut, ca acest templu se fie deschis.

Sperăm că acei ce în timpuri grele au sciut se susține cu putere teatrul, nu vor înceta nici acum a da ajutorul lor.

Noi i urăm din suflet o sórtă mult mai fericită ca în anii trecuți.

Punem în vedere onor. Direcțiunii a teatrului se fie însă pe viitor mult mai circumspectă în allegerea piesselor.

Limba să fie cât se póte de correctă.

Se ne scutéscă de a auđi traducțiuni rele și creațiuni permise numai imaginațiunilor copilăresci.

Piesse ca „Coconu Costică întors din Paris“ ori câtă mulțumire sufletéscă ar face autorului, după noi însă e rușinos a se vedea pe scena din Craiova.

Asemeni buclucuri teatrale nu sunt gustate nici pe la bâlciuri în cliua de astăzi.

Se se jóce mai des piesse naționale și mai ales istorice. Cu ocasiunea resbellului trecut, a-

vem două creațiuni frumoase: *Curcanii* de d-lă Ventura și *La Plevna!*... în versuri de d-lă Sion.

S'ar offeri frumoase distracțiuni publicului Craiovean, când onor. Direcțiune va îngriji a se juca ambele piesse și pe scena teatrului nostru.

Se se sfătuiască junii diletanți se fie mai modesti pe scenă, érá nu în puterea pletelor mari se se crédă artisti când în realitate cu multă dificultate pot reusi a face rolul unui lacheu.

În fine cerem se se aibe în de aprópe bagare de seamă ca pe scenă se domnéască buna-cuviință.

Cu aceste condițiuni pusse, noi luăm îngajamentul a susține teatrul, voind a 'l vedea ridicat la înalțimea sea.

* * *

Am anunciat în primul nostru număr al „Cronicei Craiovei“ că Primăria locale a încheiat un contract pentru facerea din nou a trotoarului dupe strada Unirei cu piatră cubică. Vedem cu mulțumire că lucrarea a și început, și se urmédă cu mare iuțélă. Am fost rău informați asupra pietrei, vedem însă că se pune pietrii mari (lespedi). De acum putem assicura că acé-

stă strată se va înfrumuseția foarte mult, și va da un alt aspect acestei strate.

Era și drept ca o dată se începă a se ridica și Craiova. A mai sta în starea cum se afla până acum era o barbariă, era ceva desgustător. Tóte orașele mergeau în ante, Craiova sta pe loc, staționa, ba putem a dice chiar mergea spre starea primitivă.

Cu acéstă ocasiune se fărâcă în totul scările eșite afară din ușile prăvăliilor, ceea-ce face ca trotoarele se fie mai mari și libere la circulația.

Décă în toți anii se va face câte ceva, în curênd vom avea și noi în Craiova un caldarâm frumos și un trotoar bun.

Nu e lucru greu când cineva voesce.

Cerem cu stăruință dela D-lu Primar care după câtu 'l cunnóscem, are frumoșe dispozițiuni, și bună-voinția, se ia măsuri și pentru reparații prin mahalale, căci cu timpul urît ce în curând va veni, ne va fi imposibil se umblăm pe strate ast-fel cum sunt astăzi. Cu puțină bani, și cu multă bună-voinția, suntem siguri că se va face și aceste noii reparațiuni.

Décă glasul nostru va fi ascultat, pentru acéstă frumósă faptă comuna va fi salutată și felicitată de întreg orașul Craiova în persóna D-lui Primar.

Ne informăm că unu Cartianu notar și locuitor din Com. Plenița, ar fi torturat cu nesce lemne legate cu iscusință de o sfóră pe un locuitor. Prin acele lemne introducea degetele nenorociților — având de rezultat frângerea degetelor. Décă casul e așa rugăm Parchetul și pe D-nu Jude inst. a-și face datoria de magistrați. Asemeni barbarii nu trebuesc tolerate.—Dupe câte ne informăm accéstă ființă nu numai că nu se bucură de bună reputațiune, déra e celebră în asemenea fapte.

